

Sarajevo, 09.12.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.12.2019.- 06.12.2019.

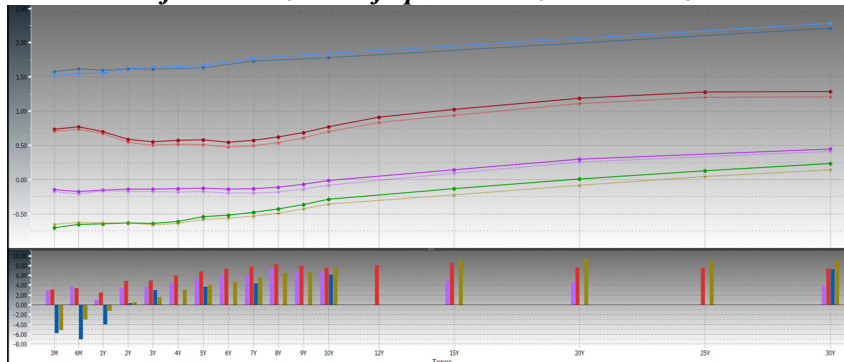
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19	29.11.19	-	6.12.19
2 godine	-0,63	-	-0,63	→	1,61	-	1,61	→	0,54	-	0,59	↗
5 godina	-0,58	-	-0,54	↗	1,63	-	1,66	↗	0,51	-	0,58	↗
10 godina	-0,36	-	-0,29	↗	1,78	-	1,84	↗	0,70	-	0,77	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	29.11.19	-	6.12.19
3 mjeseca	-0,627	-	-0,685
6 mjeseci	-0,628	-	-0,659
1 godina	-0,619	-	-0,635

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 6.12.2019. godine (pune linije) i 29.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone kraćeg roka dospelja nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu, dok su prinosi obveznica dužeg dospelja povećani, a rast je posebno bio izražen kod desetogodišnjih obveznica. Prinosi njemačkih obveznica dospelja 5 i 10 godina su povećani za 4 i 7,5 baznih poena, respektivno. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su povećani između 4,5 i 12 baznih poena. Na početku protekle sedmice uticaj na rast prinosa je imao objavljeni pozitivan podatak PMI indeksa prerađivačkog sektora u Kini, koji je u novembru prvi put od aprila zabilježio nivo iznad graničnih 50 poena (50,2 poena). Takođe, objavljeni PMI podaci za eurozonu su bili nešto bolji od preliminaranih podataka. Pored PMI indeksa, jedan od pozitivnih podataka objavljen za eurozonu je i taj da je GDP nastavio da bilježi skroman rast tokom trećeg kvartala, kao i da je u tom periodu nastavljen blagi rast zaposlenih. S druge strane, podaci o padu fabričkih i industrijskih porudžbina u Njemačkoj, a koji su bili veći od očekivanja, ukazuju na i dalje pristune slabosti najveće evropske privrede. Prema anketi Reutersa, eurozona je izbjegla recesiju, a ekonomisti koji su učestvovali u istraživanju su prilično sigurni u to. Ipak, prognoze ekonomskog rasta, zajedno s prognozama inflacije, ostaju i dalje veoma skromne za dolazeće godine.

U prvom obraćanju Evropskom parlamentu predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ECB pod njenim predsjedavanjem biti odlučna u obnavljanju cjenovne stabilnosti u eurozoni, ali je najavila i da će nadolazeća revizija strategije ove institucije biti otvorenog karaktera. Takođe, Lagarde je pozvala na novi miks politika, navodeći da treba povećati javne investicije kako bi se rasteretili monetarni stimulansi te osigurao napredak regije u svijetu neizvjesnosti. Prema nepotvrđenim izvorima, neslaganje s odlukama UV ECB je postalo više izraženo kada su u pitanju mišljenja ministara finansija eurozone. Neki od njih, većinom iz sjeverne Evrope, su izrazili nezadovoljstvo oko uticaja monetarne politike na štednju i penzione sisteme. Pored toga, PIMCO je posljednji u nizu većih kompanija, koji je upozorio na to da bi negativne kamatne stope u Evropi i Japanu mogle imati više štete nego koristi.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	NOV	50,3	50,6	50,6
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	OKT	-1,8%	-1,9%	-1,2%
3.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	NOV	-	20,5	97,9
4.	GDP – EZ (kvartalno) final.	III kvartal	0,2%	0,2%	0,2%
5.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final.	III kvartal	0,1%	0,1%	0,2%
6.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OKT	2,2%	1,4%	2,7%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OKT	1,1%	1,0%	0,8%
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	OKT	-4,7%	-5,5%	-5,0%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OKT	-3,6%	-5,3%	-4,5%
10.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	OKT	0,0%	-1,3%	0,6%
11.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	OKT	-5,0	-4,73	-5,42
12.	Stopa inflacije – Holandija	NOV	3,0%	2,6%	2,8%

SAD

Na početku prošle sedmice predsjednik Trump je ponovo uspostavio tarife na uvoz čelika i aluminija iz Argentine i Brazila. Pored toga, administracija predsjednika Trumpa je najavila prijedlog uvođenja tarifa na uvoz proizvoda iz Francuske u vrijednosti 2,4 milijarde USD kao odgovor na oprezivanje digitalnih usluga u Francuskoj, a što je prema njihovom mišljenju diskriminirajuće za američke kompanije. Nakon ovoga ministri Francuske su najavili spremnost Francuske i EU da uzvrate na posljednje prijetnje vezano za pitanje dodatnih tarifa. Predsjednica Evropske komisije Von der Leyen je izjavila da bi EU više preferirala da razgovara sa SAD o prijetnjama povećanjem tarifa na francuske luksuzne proizvode, ali i da je spremna da poduzme akcije ukoliko to ne bude uspješno. Nakon toga, predsjednik Trump je izjavio da bi trgovinski sporazum s Kinom „mogao da sačeka još jednu godinu“, te da će uskoro saznati da li će doći do dogovora. Istovremeno, Kina je najavila da bi uskoro mogla objaviti listu „nepoželjnih američkih kompanija“ kao odgovor na ono što vidi da je miješanje u unutrašnje poslove zemlje. Navedeno je uticalo na pad povjerenja na tržištu te je još jednom dovelo do upitnosti skorijeg potpisivanja prve faze trgovinskog sporazuma između dvije zemlje. Ipak, već narednog dana na tržištu su se pojavile nepotvrđene informacije da se SAD i Kina približavaju dogovoru o iznosu tarifa koje treba da se povuku u prvoj fazi ovog dogovora, te da prethodne izjave Trumpa ne treba da budu shvaćene na način da su pregovori obustavljeni. Tako se očekuje da američki pregovarači očekuju da bi prva faza dogovora mogla biti okončana prije 15. decembra, odnosno prije datuma dodatnog rasta tarifa na kineske proizvode, što je još jednom uticalo na povećani optimizam na tržištu.

Tokom prošle sedmice je objavljeno nekoliko pozitivnih podataka s tržišta rada SAD. Najveći uticaj na tržišna kretanja imali su podaci o padu stope nezaposlenosti na najniži nivo u posljednjih 50 godina, zajedno sa znatno boljim podacima zaposlenih po pojedinačnim sektorima, koji su, takođe, bili bolji u odnosu na očekivanja.

Promjena broja zaposlenih po sektorima u SAD-u

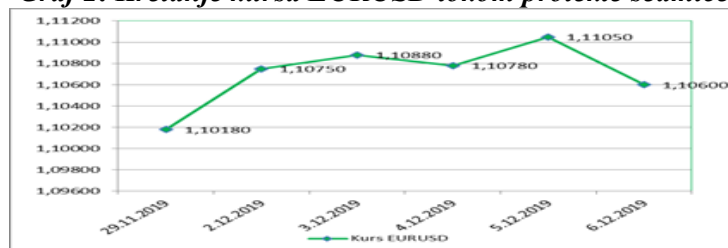
Red.br.	Sektor – promjena broja zaposlenih po sektorima	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nefarmerski sektor	NOV	180.000	266.000
2.	Privatni sektor	NOV	178.000	254.000
3.	Prerađivački sektor	NOV	40.000	54.000

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	ISM indeks prerađivačkog sektora	NOV	49,2	48,1
2.	ISM indeks uslužnog sektora	NOV	54,5	53,9
3.	PMI kompozitni indeks (final.)	NOV	-	52,0
4.	Potrošnja građevinskog sektora	OKT	0,4%	-0,8%
5.	Fabričke porudžbine	OKT	0,3%	0,3%
6.	Trgovinski bilans (u milijardama USD)	OKT	-48,5	-47,2
7.	Stopa nezaposlenosti	NOV	3,6%	3,5%
8.	Broj incijalnih zahtjeva nezaposlenih (u '000)	30. NOV	215	203
9.	Broj kontinuiranih zahtjeva nezaposlenih (u '000)	23. NOV	1.660	1.693
10.	Prosječne zarade po satu (G/G)	NOV	3,0%	3,1%
11.	Indeks raspoloženja potrošača Univerziteta Mičigen (prelim.)	DEC	97,0	99,2

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1018 na nivo od 1,1060.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Konfederacija britanske industrije je prognozirala stopu privrednog rasta od 1,2% za 2020. i 1,8% u 2021. godini pod uslovom da Britanija 31. januara napusti EU uz postignut sporazum o tranziciji Brexita i potom postignut sporazum o očuvanju bescarinske trgovine.

Tržište Velike Britanije je bilo pod uticajem anketa koje se odnose na moguće pobjednike na izborima koji se održava ove sedmice. Posljednje ankete ukazuju na to da je povećana vjerovatnoća pobjede partije premijera Johnsona (Konzervativna partija) te bi, u slučaju većine osvojenih mjesta u Parlamentu, vjerovatno moglo doći do ratifikacije sporazuma o izlasku Velike Britanije iz EU s odgovarajućim dogovorom. To bi zaštitilo zemlju od mogućih loših scenarija Brexita. Posljednje istraživanje Reutersa je pokazalo da ekonomisti očekuju da će Britanija napustiti EU sa slobodnim trgovinskim sporazumom, čime je vjerovatnoća mogućnosti Brexita bez sporazuma najniža otkako su počele provoditi mjesečne ankete prije više od dvije godine. Navedeno je uticalo na priličnu aprecijaciju GBP u odnosu na ostale vodeće svjetske valute. Premijer Johnson je objavio planove za prvih 100 dana nove vlade, ukoliko konzervativci pobijede na opštim izborima. Johnson je najavio da će prva tri mjeseca biti prije svega fokusiran na donošenje sporazuma o povlačenju kako bi se osigurao izlazak Britanije iz EU do 31. januara. Ipak, otkrio je i sedam drugih prioriteta, uključujući: budžet u februaru koji će povećati prag nacionalnog osiguranja, generalnu reviziju odbrane, sigurnosti i vanjske politike i uvođenje zakona kojim se zaustavlja automatsko puštanje teških nasilnika i seksualnih prestupnika nakon pola odslužene kazne. Johnson je insistirao na tome da će svi planovi biti ostvareni do 22. marta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	NOV	48,3	48,9	49,6
2.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	NOV	48,6	49,3	50,0
3.	PMI kompozitni indeks (final.)	NOV	48,5	49,3	50,0
4.	PMI indeks građevinskog sektora	NOV	44,5	45,3	44,2
5.	Maloprodaja (G/G)	NOV	-0,4%	-4,9%	0,1%
6.	Broj novoregistrovanih automobila (G/G)	NOV	-	-1,3%	-6,7%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,85193 na nivo od 0,84171, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2925 na nivo od 1,3140. GBP je u odnosu na USD u četvrtak dostigla najveći nivo u posljednjih sedam mjeseci, dok je u odnosu na EUR do kraja sedmice nastavila da aprecira, te dostigla najveći nivo u posljednjih 2,5 godine.

JAPAN

Tržišna očekivanja nastavka monetarnih olakšica naglo su smanjena nakon što je BoJ na oktobarskom sastanku ograničila izmjene svoje politike na marginalno jačanje smjernica (FG), a uslovi na finansijskom tržištu su ostali prilagodljivi. Povećanje nagiba japanske krive prinosa zajedno s ostalim tržištima obveznica dodatno je smanjilo očekivanja smanjenja referentne kamatne stope BoJ. Ministar finansija Japana Aso je izjavio da ne vjeruje da je politika negativnih kamatnih stopa BoJ uzrokovala odluke velikih banaka da razmotre uvođenje dodatnih naknada na neke bankarske usluge.

Japanska Vlada je odobrila fiskalni paket vrijedan 121,5 milijardu USD kako bi podstakla prigušeni rast treće po veličini svjetske ekonomije. Očekuje se da će paket od 13,2 biliona JPY (121,50 milijardi USD) povećati GDP za 1,4% u fiskalnoj 2021. godini, u vrijeme kada Japan, poput drugih velikih ekonomija, želi oživjeti rast kroz fiskalnu potrošnju jer centralnim bankama ponestaje opcija iz oblasti monetarne politike. Američki trgovinski predstavnik Robert Lighthizer je izjavio da očekuje da će predsjednik Trump već naredne sedmice potpisati američko-japanski trgovinski sporazum o provođenju proklamacije.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Kapitalna potrošnja (G/G)	III kvartal	5,0%	7,1%	1,9%
2.	Prodaja automobila (G/G)	NOV	-	-14,6%	-26,4%
3.	PMI kompozitni indeks (final.)	NOV	-	49,8	49,1
4.	Monetarna baza (G/G)	NOV	-	3,3%	3,1%
5.	Vodeći indeks (prelim.)	OKT	91,9	91,8	91,9
6.	Koincidirajući indeks (prelim.)	OKT	97,3	94,8	101,1
7.	Potrošnja stanovništva (G/G)	OKT	-3,2%	-5,1%	9,5%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 120,61 na nivo od 120,18. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 109,49 na nivo od 108,58.

NAFTA I ZLATO

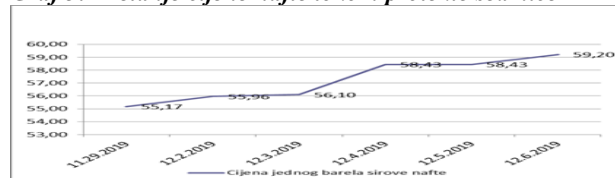
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,17 USD (50,07 EUR). Cijena nafte je početkom sedmice bilježila blagi rast, nakon što je u petak 29. novembra zabilježen dnevni pad od preko 5%.

Krajem prošle sedmice održan je sastanak OPEC-a. Ministarstvo za naftu Iraka je još početkom sedmice nagovijestilo mogućnost dogovora o nastavku smanjene proizvodnje, a koja bi mogla biti i veća u odnosu na važeći dogovor. Cijena nafte je bilježila trend rasta do kraja sedmice, a najveći dnevni rast od preko 4% zabilježen je u srijedu pod uticajem špekulacija o napretku trgovinskih pregovora između SAD i Kine, naročito jer je ta vijest objavljena uoči sastanka OPEC-a. U petak je saopšteno da su se članice OPEC+ dogovorile da smanje proizvodnju nafte u prvom kvartalu sljedeće godine za 500.000 barela, na ukupno 1,7 miliona barela na dnevnom nivou. Saudijska Arabija je iznenadila tržište nakon što se obavezala da će izvršiti dodatna smanjenja proizvodnje nafte u odnosu na ono što je dogovoreno između OPEC+ članica. Pored ove vijesti, uticaj na dalji rast cijene nafte u petak je imalo i objavljivanje veoma pozitivnih podataka s američkog tržišta.

Proteklu sedmicu obilježila je i inicijalna javna emisija saudijske naftne kompanije Saudi Aramco, gdje je zabilježen odnos ponude i potražnje od 4,65. Vrijednost dionica je određena na 32 saudijska rijala (8,53 USD), čime je vrijednost ove kompanije određena na 1,7 biliona USD, te je tako postala najveća inicijalna emisija u svijetu. Saudi Aramco je ovom emisijom prikupio 25,6 milijardi USD, dok je iznos ukupne potražnje iznosio čak 119 milijardi USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila USD 59,20 (EUR 53,53), što je najveći nivo zabilježen od 17. septembra, a što na sedmičnom nivou predstavlja rast od 7,30%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.463,97 USD (1.328,71 EUR). Kretanje cijene zlata je bilo volatilno tokom prošle sedmice. Nešto izraženiji rast cijene od oko 1% zabilježen je u utorak pod uticajem povećane potražnje za sigurnijim investicijama zbog pada optimizma na tržištu. Na ovakvo raspoloženje tržišta najveći uticaj imala je izjava predsjednika Trumpa da bi trgovinski sporazum s Kinom „mogao da sačeka još jednu godinu“. Ipak, već narednog dana pojavila se vijest da se dvije strane približavaju dogovoru o iznosu tarifa koje treba da se povuku u prvoj fazi ovog dogovora te da prethodne izjave Trumpa ne treba da budu shvaćene na način da su pregovori obustavljeni, a što je uticalo na pad cijene zlata. Međutim, cijena ovog plemenitog metala je u četvrtak povećana, za skoro isti iznos za koliko je smanjenja dan ranije, upravo zbog različitih komentara u kratkom roku vezano za napredak trgovinskih pregovora između SAD i Kine. Izraženija promjena cijene zlata, ovog puta u suprotnom smjeru, zabilježena je u petak, kada je cijena smanjena za skoro 1,30% na dnevnom nivou. Uticaj na pad cijene zlata imalo je objavljivanje veoma pozitivnih podataka s američkog tržišta rada, gdje je stopa nezaposlenosti zabilježila najniži nivo u posljednjih 50 godina, ukazujući na otpornost privrede SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.460,17 USD (1.320,23 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

